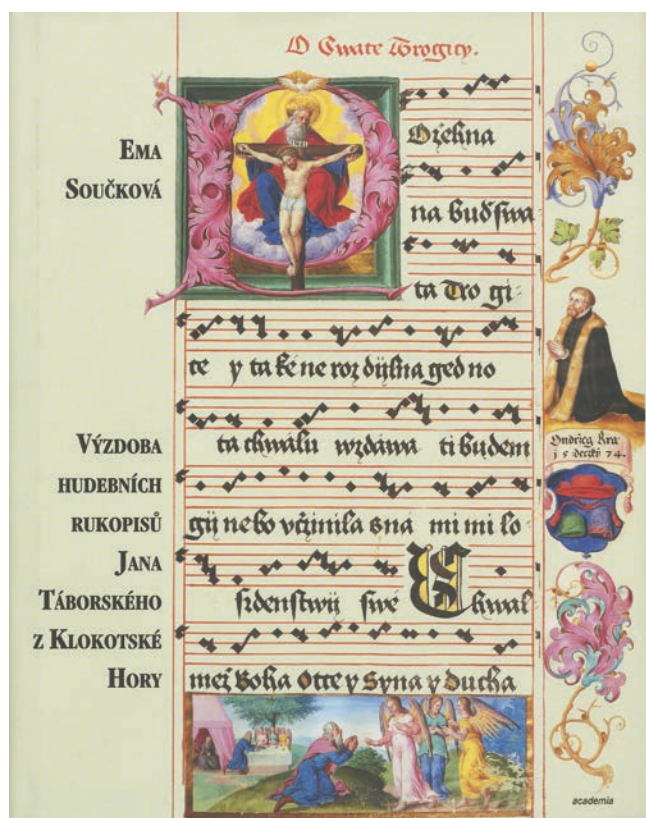

SOUČKOVÁ, Ema. *Výzdoba hudebních rukopisů Jana Táborského z Klokotské Hory*. Praha: Academia, 2019. ISBN 978-80-200-2866-2.

Vazby mezi rukopisnou a tištěnou knižní kulturou v rudolfinských Čechách dosud patří mezi nedostatečně prozkoumané oblasti vyžadující mezioborový přístup kodikologů a knihovědců. Obdobně je nutné zkoumat iluminovanou výzdobu českých rukopisů s přihlédnutím k vlivu masivně rozšiřované tiskem multiplikované dřevořezové (popř. mědirytové) grafiky, která iluminátorům sloužila jako dostupný a relativně levný vzorník motivů a kompozičních schémat. Ema Součková ve své disertační práci, kterou nám nyní poskytla i v monografické podobě, zvolila kromě obvyklých uměnovědných postupů i tento přístup a nabídla tak studijní materiál širokému spektru badatelů.

Kniha se věnuje výzdobě hudebních rukopisů, které jsou řazeny do pražské písařské dílny Jana Táborského z Klokotské Hory činné od 30. do 70. let 16. století. Autorka monografii rozdělila na dvě hlavní části – studii a katalog.

Ve studijní části nejprve přibližuje osobnost a dílo Jana Táborského, který byl v minulosti zmiňován jako majitel iluminátorské dílny, byl ovšem spíše písařem a majitelem dílny písařské. Následně Součková představuje hudební rukopisy, které jsou s tímto písařem spojovány (jmenujme alespoň známý *Žlutický graduál*, dříve nesprávně označovaný jako kancionál) a vzniklý seznam podrobuje kritickému zhodnocení. Poté vyjmenovává písaře a iluminátory, kteří pro Táborského pracovali. Kromě Janíčka Zmílelého z Písku, Matouše Fabiána Pulře či Matouše Ornyse z Lindperka k nim patřili např. dva iluminátoři, kteří prokazatelně vypomáhali jakožto kreslíři také pražským tiskařům: Matyáš Hutský z Křivoklátu a Ambrož Ledecký.¹ Součková na základě komparace s dalšími známými iluminacemi pojednaných malířů srozumitelně popsala charakteristické rysy jejich práce a poskytla tak budoucím badatelům významné vodítko k atribuci iluminací i dalších grafik. Zmíněný přesah do oblasti knižní grafiky explicitně představuje podkapitola o grafických předlohách pro miniatury chorálních rukopisů, jež pojednává o recepci grafik Martina Schongauera, Albrechta Dürera, Bernarda Salomona, Virgila Solise, Josta Ammana a také melantrišských tisků. Vzhledem k uměnovědnému zaměření práce následuje rozsáhlá podkapitola pojednávající o ikonografii, kam byly zařazeny mj. doklady prezentace donátorů. Na závěr studijní části byla zařazena kapitola o ornamentice chorálních rukopisů, kde kromě obvyklé vinné révy, růže a akantu nacházíme také grafickými listy či architekturou inspirovaný rollwerk. V katalogové části jsou soustředěny základní údaje o 27 rukopisech z dílny Táborského (provenience, momentální uložení – všimněme si, že knihy jsou uloženy v šestnácti českých i zahraničních paměťových institucích vč. KNM) a samozřejmě shrnutí jejich výzdoby.

Již v úvodu Součková upozorňuje na problém nedostatečně konkrétního označení rukopisů jejími předchůdci, jelikož narážela na dva rukopisy opatřené stejným názvem, či na změnu názvu v důsledku přehodnocení provenience. Rozhodla se proto důsledně citovat uvedením názvu rukopisu, místa uložení, signatury a data vzniku – snad se to v budoucnu stane běžně užívanou formou. Stejný princip ovšem použila také u tisků, které jsou v našich i zahraničních knihovnách zastoupeny desítkami exemplářů, a tak by bylo vhodnější uvést rovněž tiskaře, místo vydání a především

¹ Na což upozornila již ŠÁROVCOVÁ, Martina. *Matyáš Hutský z Křivoklátu († 1599) znovuobjevený. Neznámé kreslířské dílo pražského malíře*. In: HLAVÁČEK, Petr (ed.). *Via media. Studie z českých náboženských a intelektuálních dějin. K poctě Zdeňka V. Davida*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Filosofie, 2016, s. 106–123.

číslo příslušné národní bibliografie (Knihopis, BCBT, VD16 ad.). Text provází i další nepřesnosti týkající se oblasti tištěné grafiky, např. připsání bordury s kmenem Jesse z roku 1549 dvornímu malíři Francescu Tertiovi (obr. 130, s. 140),² a tak by napříště bylo vhodné konzultovat text s další knihovnědnou literaturou.

Přes uvedené drobné výhrady je třeba ocenit, že Součková jasně vymezené téma zpracovala srozumitelně popsány metodami a předložila snadno aplikovatelné výsledky. Prokázala, že si osvojila metodu autorské atribuce, tzn. přiřadila iluminace konkrétním malířům. Přitom se nemohla vzhledem k zaměření práce koncentrovat na jediného

iluminátora a vyhledávat jen jeho práce. Z tohoto přístupu by si měla vzít příklad také knihovněda: nejdříve je nutné zmapovat českou ilustrovanou produkci a seznámit se se škálou zúčastněných grafiků či monogramistů a poté se zaměřit na konkrétní osobnosti a komplexně hodnotit jejich dílo.

Jana Tvrzníková

Knihovna Národního muzea
oddělení rukopisů a starých tisků
Václavské náměstí 68
110 00 Praha 1

² Předlohou pro dřevořez nebyl Terziův návrh, nýbrž bordura Erharda Schöna z roku 1528. K tomu: VOIT, Petr. *Český knihtisk mezi pozdní gotikou a renesancí I: severinsko-kosořská dynastie 1488–1557*. Praha: KLP, 2013, s. 186.